

RPW/53003/2019 P
Data:2019-09-03

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

Pełnomocnik Komendanta Głównego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka

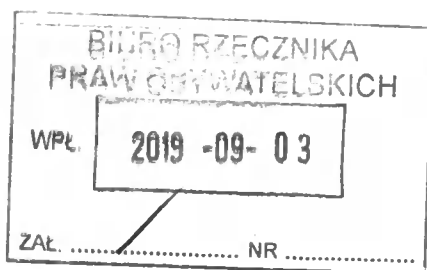
ZESPÓŁ DS. OCHRONY PRAW CZŁOWIEKA GABINET KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

ul. Puławska 148/150, 02-514 Warszawa; tel. (22) 60 122 58; kom. 785 202 225; fax (22) 60 131 36; e-mail:krzysztof.laskiewicz@policja.gov.pl

SŁUŻBA - PROFESJONALIZM - SZACUNEK

L.dz. Gpc-...⁴⁹²...^{/458/19}

Warszawa, 2 września 2019 r.

Pan Przemysław Kazimirski

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Dyrektor Zespołu Krajowy Mechanizm

Prewencji

Szanowny Panie Dyrektorze

Nawiązując do pisma KMP.573.6.2019.KK z 6 sierpnia 2019 r. w sprawie sygnałów o niewłaściwym traktowaniu osób nieletnich przez funkcjonariuszy Policji umieszczonych w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Strzelnie, uprzejmie informuję, że narracja przyjęta w piśmie skierowanym do Komendanta Głównego Policji jest trudna do zaakceptowania przez Policję. Wspomina Pan w nim o wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur ustanowionym przy Rzeczniku Praw Obywatelskich, która miała miejsce w kwietniu br., a następnie przywoływane są domniemane przypadki niewłaściwych zachowań policjantów wobec nieletnich, a które mogły mieć miejsce 3 lata temu.

Obszerną część pisma stanowią zalecenia i powinności, które Policja powinna zacząć realizować w celu prewencji sytuacji, która *de facto*, nigdy nie została procesowo potwierdzona, gdyż w przedmiotowym zakresie nie złożono zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa.

Mając na uwadze fakt, że Komenda Główna Policji wielokrotnie informowała Rzecznika Praw Obywatelskich o szeregu inicjatywnych i działaniach podejmowanych na rzecz kształtowania profesjonalnych postaw i zachowań policjantów, tym bardziej nie do końca zrozumiała jest ocena i stanowisko Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur. Ostatnie pismo w podobnej sprawie skierowane zostało do Rzecznika Praw Obywatelskich 15 lipca br. Komendant Główny Policji stwierdził w nim między innymi, iż niejednokrotnie podkreślał, że

prewencja zachowań agresywnych oraz profesjonalizacja postaw policjantów, jest dla niego absolutnym priorytetem w zarządzaniu Policją.

Z perspektywy kompetencji Policji, Pełnomocnik KGP może jedynie sugerować, aby wizytatorzy Krajowego Mechanizmu Prewencji rozważyli rekomendowanie personelowi młodzieżowych ośrodków wychowawczych na przykład zachęcanie przebywających tam nieletnich, do informowania o ewentualnych przypadkach stosowania wobec nich przemocy fizycznej lub psychicznej przez funkcjonariuszy państwowych, pod których pieczęcią się znajdują. Warto także rozważyć, aby w sytuacjach podobnych do opisanej, czyli mogących świadczyć o popełnieniu przestępstwa przez funkcjonariuszy Policji, przedstawiciele KPMT korzystali z zapisów art. 304 Kodeksu postępowania karnego, dotyczącego obowiązku zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa.

Pragnę także zwrócić uwagę na fakt, że między innymi Biuro Kontroli KGP w ramach realizowania zadań regulaminowych monitoruje m.in. występowanie zagrożeń związanych ze stosowaniem przez policjantów przemocy na służbie. W ramach nadzoru w tym zakresie wdrożono rozwiązania ukierunkowane na bieżące informowanie kierownictwa Biura Kontroli KGP o wydarzeniach nadzwyczajnych z udziałem funkcjonariuszy i pracowników Policji w trybie całodobowym. Daje to możliwość bezpośredniego (niezwłocznego) zaangażowania służb kontrolnych KGP i KWP/KSP w sprawy związane z wyjaśnianiem okoliczności oraz skutków takich zdarzeń, w tym daje możliwość omówienia zebranych w danej sprawie informacji w trakcie codziennych odpraw kierownictwa Policji. Umożliwia to odpowiednie reagowanie, w tym wdrażanie czynności kontrolnych lub monitoringów, których celem jest nadzór nad rzetelnym wyjaśnieniem okoliczności sprawy. Policjanci komórek kontrolnych jednostek terenowych Policji oraz KGP zaangażowani są w wyjaśnianie zdarzeń oraz niezwłoczne reagowanie w przypadku stwierdzonych nieprawidłowości. Ocenie poddawane są zarówno okoliczności wydarzenia, jak również sposób i poprawność reagowania przełożonych funkcjonariuszy.

Uzupełnieniem tego systemu jest realizacja czynności takich jak prowadzenie postępowań skargowych oraz analizowanie informacji pozaskargowych, które na podstawie decyzji nr 95 Ministra Spraw Wewnętrznych *w sprawie wprowadzenia do stosowania w Policji i Straży Granicznej „Wytycznych w zakresie zasad i trybu przekazywania informacji skargowych i pozaskargowych przez Policję oraz Straż Graniczną do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych”*, przekazywane są m.in. do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. W bieżącym roku wprowadzono w Biurze Kontroli KGP dodatkową procedurę analizowania zakresu i oceny treści informacji generowanych przez koordynatorów skargowych, poprzez okresowe analizy ryzyka wymienionych zdarzeń, w szczególności pod kątem adekwatności środków stosowanych do ich wyjaśnienia przez podmioty nadzorujące, a także sprawdzenia, które spośród analizowanych zdarzeń objęte są monitoringiem Biura Kontroli KGP. Celem powyższego działania jest wyszukiwanie zdarzeń

dotychczas nie monitorowanych, niosących za sobą wysokie ryzyko, niezgodnego z prawem działania funkcjonariuszy Policji, w szczególności poprzez stosowanie przemocy oraz działania o podobnym charakterze. W przypadkach takich Dyrektor Biura Kontroli KGP kieruje odpowiednią korespondencją do jednostek Policji zawierającą dyspozycje w przedmiocie wyjaśnienia sprawy oraz poinformowanie o ewentualnych skutkach dyscyplinarnych, karnych, a także decyzjach kadrowych wobec funkcjonariuszy Policji.

Pozostaję w przekonaniu, że przedmiotowe informacje okażą się wystarczające w zapewnieniu Biura Rzecznika Praw Obywatelskich o stanowczej reakcji Policji na wszelkie niepraworządne postawy i zachowania policjantów.

Korzystając z okazji, pozostanę wdzięczny za zamieszczenie odpowiedzi na przedmiotowe pismo na stronie internetowej Rzecznika Praw Obywatelskich.

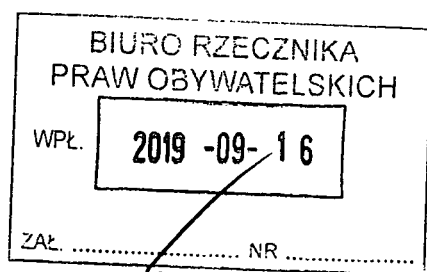
Łoćą wyrozy szocunice
ml. insp. Krzysztof Łoszkiewicz

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy dla Chłopców
im. św. Jana Bosko
ul. Kościuszki 15
88-320 Strzelno
Tel./fax. (52) 31-89-571
E-mail: mowstrzelno@poczta.fm

Strzelno, 10. 09. 2019 r.

L. dz. ....²⁰¹¹...../19

Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

W odpowiedzi na raport Krajowego Mechanizmu Prewencji i Tortur z wizytacji przeprowadzonej w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym dla Chłopców im. św. Jana Bosko w Strzelnie (dalej: MOW, ośrodek, placówka) w dniach 08-10 kwietnia 2019 r. pragnę odnieść się do poszczególnych punktów wymienionego raportu oraz wskazać na realizację zaleceń powizytacyjnych. W związku z powyższym informuję, co następuje:

1. Wstęp

W rozdziale tym ujęte są informacje, że zostały przeprowadzone rozmowy m.in. z pracownikami placówki. W żadnym jednak z punktów raportu nie podano wiadomości, że osoby wizytujące uzyskały informacje o funkcjonowaniu placówki od pracownika (nie dotyczy tylko dyrektora ośrodka). W mojej opinii cały raport bazuje tylko i wyłącznie na wypowiedziach wychowanków i to właśnie „wiarygodność” wypowiedzi podopiecznych staje się najważniejszym czynnikiem decydującym o ocenie pracy placówki. Nadto uważam, że wypowiedzi wychowanków nie zostały w żaden sposób zweryfikowane z informacjami pozyskanymi od pracowników placówki. W raporcie nie uwzględniono zatem opinii i spostrzeżeń pracowników.

Na podkreślenie zasługuje także fakt, że kilkunastoletnie doświadczenie wychowawców zatrudnionych w placówce w pracy z młodzieżą niedostosowaną społecznie wskazuje na to, iż nieletni często zakłamują rzeczywistość, by osiągnąć określone korzyści. Pobyt w placówce resocjalizacyjnej traktują jako „karę”, w związku z tym niekiedy dążą do tego, by jej pracę przedstawić w jak najgorszym świetle. Uważam zatem, że nie zawsze nieletni stanowią wiarygodne źródło informacji na temat funkcjonowania ośrodka, dlatego zasadne wydaje się, aby opinie wychowanków były konfrontowane ze zdaniem wychowawców bądź nauczycieli.

2. Zakaz represji

W Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym dla Chłopców w Strzelnie wielokrotnie odbywały się kontrole z różnych instytucji, których celem było uzyskanie pożądanых informacji. Zespoły kontrolujące przeprowadzały rozmowy i ankiety z nieletnimi, pracownikami i innymi osobami. Nigdy nie zdarzyło się, aby którakolwiek z osób udzielających odpowiedzi była prześladowana czy szykanowana,

bądź poniosła jakąkolwiek karę z tego tytułu. Wychodzę z założenia, że każdy ma prawo do swobodnej wypowiedzi, a uwagi, które przekaże, posłużą do podniesienia jakości funkcjonowania ośrodka.

3. Ogólna charakterystyka placówki

W moim odczuciu zespół kontrolujący zbyt ogólnie scharakteryzował MOW, skupiając się tylko na osobach z zaburzeniami psychicznymi. Osoby te mają zapewnione stałe konsultacje w Poradni Zdrowia Psychicznego w Bydgoszczy, Gnieźnie bądź innej placówce specjalistycznej. Regularnie przyjmują zalecane leki, nadto w placówce mają zapewnioną stałą opiekę psychologa, który jest do dyspozycji codziennie oraz w każdej kryzysowej sytuacji. Oprócz tego, planując prace z takimi wychowankami, analizowana jest szczegółowo sytuacja każdego z nich, uwzględniająca indywidualne potrzeby. W raporcie całkowicie pominięto informacje na temat innych nieletnich, którzy wymagają specjalistycznych terapii i stałej pracy z psychologiem oraz całym zespołem wychowawców. Zaznaczyć należy, że wszyscy wychowankowie są dotknięci wykluczeniem społecznym. Liczną grupę stanowią osoby z zaburzeniami emocjonalnymi. W ostatnim czasie wśród naszych wychowanków pojawiają się osoby, które wymagają leczenia i pracy terapeutów z powodu uzależnienia od narkotyków czy alkoholu. Placówka podejmuje w tym zakresie szereg działań, współpracując m.in. ze stacjonarnymi placówkami leczenia uzależnień z terenu całego kraju. Spora część chłopców ma stwierdzony zespół nadpobudliwości psychoruchowej i wymaga również specjalnego podejścia i zaangażowania całego zespołu. Dużą grupę stanowią nieletni o specyficznych potrzebach edukacyjnych, dla nich także dostosuje się wymagania edukacyjne oraz system oceniania.

4. Mocne strony placówki

Osoby wizytujące, które odbyły rozmowy z dyrektorem placówki, wskazywały na wiele więcej (niż wykazano w raporcie) zadań realizowanych w placówce, które, ich zdaniem, zasługują na szczególną aprobatę i są traktowane jako dobre praktyki. Kilukrotnie podkreślano, że psycholog zatrudniony w ośrodku, bardzo dobrze wykonuje swoje obowiązki, służy fachową pomocą, indywidualnie traktuje każdego wychowanka oraz zwraca uwagę na różne aspekty jego funkcjonowania w placówce. Podkreślano, że mocną stroną działań podejmowanych przez psychologa jest fakt, że chłopcy chętnie korzystają z jego pomocy, zwracają się do niego w wielu sytuacjach.

Ponadto w MOW prężnie działa wiele kół zainteresowań, w których wychowankowie chętnie biorą udział, realizują swoje pasje, odkrywają talenty oraz osiągają sukcesy. Wśród nich wymienić należy sekcje:

- artystyczno-kulturalna – przygotowuje wiele przedstawień, apeli, uroczystości, konkursów o zasięgu wewnątrzszkolnym oraz gminnym, wystroje świetlic, kiermasze wyrobów własnych, nagrania piosenek, kołędowanie w miejscowym szpitalu na oddziale pediatrycznym; szeroko współpracuje ze środowiskiem lokalnym;
- sportowa – placówka ma wiele prestiżowych osiągnięć w grze w piłkę nożną czy w pływaniu, organizuje wiele zawodów sportowych o zasięgu ogólnokrajowym; współorganizuje imprezy w ośrodku;
- czytelnicza – prężna działalność sekcji powoduje, że z każdym rokiem szkolnym powiększa się grupa wychowanków, dla których czytanie staje się pasją; placówka posiada swój księgozbiór, który jest systematycznie uzupełniany, korzysta także z miejscowej biblioteki publicznej; organizuje wiele konkursów czytelniczych czy czytanie bajek dzieciom w przedszkolu w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”;
- ekologiczno-porządkowa – oprócz zadań statutowych sekcja organizuje od wielu lat konkurs powiatowy, nagrywa filmy o tematyce ekologicznej, które odnoszą sukcesy w różnych konkursach; organizuje akcje sprzątnięcia czy zalesiania we współpracy z lokalnymi instytucjami;
- turystyczno-rowerowa – współpraca z PTTK Strzelno poprzez uczestnictwo we wspólnych wyjazdach; organizowanie szkolenia na kartę rowerową oraz z udzielania pierwszej pomocy we współpracy z odpowiednimi instytucjami; organizacja konkursów;
- wolontariat – placówka pomaga miejscowym stowarzyszeniom w rozładunkach darów z banków żywności, prowadzi zbiórki karmy dla schroniska dla zwierząt, opiekuje się miejscowymi cmentarzami oraz miejscami pamięci narodowej w najbliższej okolicy; uczestnictwo w akcjach charytatywnych;

- społeczno-wychowawcza – poczet sztandarowy bierze udział w licznych uroczystościach państwowych i lokalnych, obchodzone są rocznice; organizacja konkursów;
- harcerstwo – drużyna harcerska uczestniczy w zlotach, wyjazdach, akacjach i alertach, bierze udział w akcjach charytatywnych oraz licznych uroczystościach o charakterze państwowym.

Osoby wizytujące placówkę w rozmowach z dyrektorem podkreślały także, że mocną stroną ośrodka jest prowadzenie strony internetowej, na której znajdują się rzetelne informacje o funkcjonowaniu placówki oraz jest ona na bieżąco aktualizowana (co wcale nie jest powszechne w innych placówkach tego typu).

Na uwagę osób wizytujących zasłużył także fakt, że dyrektor ośrodka podjął starania w celu przeszkolenia kierowcy zatrudnionego w placówce z procedur dotyczących przewożenia nieletnich oraz zasad bezpieczeństwa. Z relacji zespołu kontrolującego wynikało, że takie szkolenia nie są przedsięwzięciem powszechnym w innych ośrodkach i będą w nich wskazywane jako przykład dobrej praktyki.

Zespół zwrócił uwagę na fakt, że wychowankom realnie jest udzielana pomoc medyczna w zaistniałej sytuacji. W rozmowach z wizytującymi wychowankowie podkreślali, że mają stały dostęp do lekarza ogólnego lub lekarza specjalisty, a zgłaszane przez nich dolegliwości nie są w żaden sposób bagatelizowane przez pracowników i na bieżąco konsultowane z lekarzem.

Również wskazywano na ogromny potencjał pielęgniarki szkolnej, która współpracuje z ośrodkiem. Potwierdzano, że wzorowo wykonuje swoje obowiązki, potrafi wykazać się inicjatywą własną w celu poprawy jakości pracy placówki.

Podczas wizytacji ustalono także, że wychowankowie codziennie wielokrotnie wychodzą z budynku placówki, korzystają z rekreacji na świeżym powietrzu zarówno podczas przerw międzylekcyjnych, jak i organizacji zajęć popołudniowych. Uznano to za działanie zasługujące na aprobatę.

5. Problemy systemowe

Monitoring wizyjny: działa w oparciu o wewnętrzne uregulowania placówki oraz zgodę rodziców na taki sposób monitorowania zachowań podopiecznych, w żaden sposób nie ingeruje w prywatność osób. Jest pomocny w sprawach mediacyjnych między nieletnimi. Wielokrotnie przysłużył się wyjaśnieniom policyjnych dochodzeń. Ma na celu również zapewnienie bezpieczeństwa przed ewentualnymi zagrożeniami z zewnątrz.

Badania na obecność narkotyków w organizmie: tego typu badanie wykonano w ośrodku kilka razy i tylko wtedy, kiedy istniały ku temu uzasadnione przesłanki, w każdym przypadku za zgodą opiekuna prawnego.

Zgodnie z zaleceniem KMPT odstępuje się od wykonywania w/w badań przez personel placówki.

6. Obszary wymagające poprawy

1. Badanie medyczne i dokumentowanie obrażeń

Każdemu wychowankowi placówki zapewniana jest konsultacja lekarska, kiedy zaistnieje ku temu przesłanka medyczna. Wychowankowie mają zapewnione także leczenie w poradniach specjalistycznych (szerzej o tym w pkt 3 i 4).

Jako dyrektor podjęłam starania o zwiększenie wymiaru godzin pracy pielęgniarki szkolnej oraz przydzielenie lekarza pierwszego kontaktu do pracy na terenie ośrodka w celu przeprowadzania badań okresowych, bilansów, oględzin czy udzielania porad medycznych. Skierowałam w tej sprawie pismo do dyrektora Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Mogilnie, jednak do dnia dzisiejszego nie otrzymałam odpowiedzi w przedmiotowej sprawie. Wspólnie z pielęgniarką szkolną opracowałam natomiast *Procedurę oględzin nowo przyjętych wychowanków oraz udzielania pomocy medycznej wychowankom*, która została przyjęta na posiedzeniu rady pedagogicznej dnia 30 sierpnia 2019r. Do wymienionej wyżej procedury załącznik stanowi *Karta wstępnego badania higienicznego*, a

badanie to, łącznie z oględzinami, będzie przeprowadzać pielęgniarka szkolna. Zostały także przygotowane wzory zgód dla rodziców lub prawnych opiekunów na przeprowadzanie takich badań.

Zgodnie z zaleceniem KMPT każdy przybyły do placówki wychowanek zostanie przebadany przez pielęgniarkę szkolną, która sporządzi także właściwą dokumentację medyczną.

2. Traktowanie

Nic mi o tym nie wiadomo, aby wychowankowie przybywający do placówki z przepustek, byli poddawani kontroli osobistej opisanej w raporcie KMPT, zaś kontrola przywożonych rzeczy osobistych odbywa się tylko i wyłącznie za zgodą i w obecności opiekuna prawnego oraz samego wychowanka. W kwestii przeszukiwania pokoi dodam, że odbyło się ono tylko w przypadku podejrzenia o posiadanie przez wychowanków substancji odurzających i było dokonywane w obecności przedstawicieli samorządu wychowanków.

Zgodnie z zaleceniem KMPT odstępuje się od przeszukiwania zarówno wychowanków, ich rzeczy, jak i pokoi sypialnych.

Zgodnie z zaleceniem KMPT usunięto zapis z regulaminu wewnętrznego placówki dotyczący tego, że ośrodek nie odpowiada za rzeczy pozostawione w depozycie.

Zgodnie z zaleceniem KMPT usunięto zapis z regulaminu wewnętrznego placówki dotyczący tego, że znalezione wyroby tytoniowe ulegają konfiskacie i zniszczeniu, a wprowadzono zapis, że pozostaną one w depozycie do wyjazdu wychowanka na urlopowanie.

Zgodnie z zaleceniem KMPT usunięto zapis z regulaminu wewnętrznego placówki dotyczący tego, że wychowankowie nie mogą nosić torebek, „nerek” i plecaków.

Nadmienię, że zapis taki wprowadzono, gdyż istniało duże prawdopodobieństwo, iż wychowankowie przechowywali w nich niedozwolone rzeczy (np. papierosy, środki odurzające, zapalniczki itp.).

Zgodnie z zaleceniem KMPT wprowadzam zapis do harmonogramu dnia dotyczący wyznaczenia przerw na rekreację na świeżym powietrzu, także określenie czasu przeznaczony na prowadzenie konkretnych zajęć.

Nadmienię, że codziennie są organizowane zajęcia w ramach działających w placówce sekcji zainteresowań oraz wyjścia czy rekreacja na powietrzu (szerzej o tym w pkt 4).

Zgodnie z zaleceniem KMPT informuję, że kąpiele wychowanków odbywają się i nadal będą się odbywać z poszanowaniem godności i intymności wychowanka.

3. Drugie życie

Jako dyrektor placówki mogę zapewnić, że wszelkie zachowania wychowanków noszące symptomy „drugiego życia” są przez pracowników eliminowane. Specyficzne słownictwo czy zachowania wychowankowie wynoszą z domów rodzinnych, w których często się zdarza, że członkowie rodziny byli lub są osadzeni w zakładach karnych. Nadto nieletni, przed przybyciem do placówki, często funkcjonowali w miejscu swojego zamieszkania w nieformalnych grupach mających znamiona podkultur więziennych czy przestępczych, dlatego takie zachowania próbują upowszechniać w ośrodku. Wszelkie przejawy przemocy czy akty agresji są napiętnowane przez pracowników, a dyrekcja reaguje natychmiastowo, zgłaszając każde wymagające tego zajście na policję lub do sądu, bądź rozwiązując je poprzez mediację. Nadto placówka prowadzi szereg działań prewencyjnych, aby zapobiec przejawom „drugiego życia” lub przemocy ze strony wychowanków (m.in. zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia profilaktyczne, mediacje, wdrażanie samorządu wychowanków w rozwiązywanie problemów, spotkania z funkcjonariuszami policji, straży miejskiej, ankiety dotyczące bezpieczeństwa w placówce itp.).

Nadmienię, że wszyscy wychowawcy to pedagodzy z kilkunastoletnim stażem pracy, posiadający odpowiednie kwalifikacje do zajmowanego stanowiska oraz profesjonalnie podchodzący do wypełniania

swoich obowiązków, a co za tym idzie – odpowiednio i zgodnie z przepisami prawa traktujący swoich podopiecznych.

Zgodnie z zaleceniem KMPT dyrekcja placówki nadal będzie podejmowała działania mające na celu eliminowanie wszelkich przejawów przemocy i zachowań podkulturowych, a także edukowanie wychowanków w tym zakresie.

4. Dyscyplinowanie

Funkcjonujący system oceniania wychowanków szczegółowo określa, w jakich sytuacjach nieletni zostaje zdegradowany na I stopień resocjalizacyjny, natomiast każda taka sytuacja jest opisana w karcie oceny wychowanka. Nieletni zawsze jest informowany za co został ukarany i jak długo ta kara obowiązuje.

Zgodnie z zaleceniem KMPT w regulaminie wewnętrznym placówki w kwestii oceniania wprowadzono zapis, do kogo nieletni może odwołać się od wymierzonej kary.

Zawsze w podejmowanych przeze mnie działaniach mam na uwadze dobro wychowanka, staram się stworzyć w MOW przyjazną dla wszystkich atmosferę i zrozumienie dla problemów każdego przebywającego w ośrodku. Nie akceptuję i nie daję przyzwolenia na przemoc lub jakiegokolwiek jej symptomy. Mając na uwadze powyższe z całą stanowczością stwierdzam, że nikt z pracowników nie stosuje odpowiedzialności zbiorowej, a tym bardziej dyscyplinowania w formie ćwiczeń fizycznych. Dodam, o czym pisałam w pkt. 1, że osoby wizytujące nie zweryfikowały zasłyszanych od wychowanków informacji z opiniami pracowników placówki w tej kwestii.

Informuję zatem, że w placówce nie stosuje się sankcji zbiorowych ani dyscyplinowania w formie ćwiczeń fizycznych.

Faktem jest, że wychowankowie, którzy powrócili z ucieczki, przez jakiś czas nie wychodzili podczas przerw międzylekcyjnych na powietrze. Były to działania prewencyjne ze strony placówki, podyktowane zaleceniami ze strony Komendanta Powiatowego Policji z Mogilna. Placówka otrzymała kilka pism z KPP w Mogilnie w sprawie ucieczek wychowanków. Zarzucano w nich dyrektorowi placówki niewłaściwy nadzór nad wychowankami, nie bacząc na to, że każdy nieletni (nawet ten, który ucieka) ma prawo do wyjścia na świeże powietrze. W pismach tych zaznaczono, że policja musi podejmować działania w celu poszukiwania i zatrzymania wychowanków, co wiąże się z nakładami finansowymi i wzmożoną pracą funkcjonariuszy. Z opisanych powyżej argumentów wynika, że policja nie rozumie, iż młodzieżowy ośrodek wychowawczy to nie placówka penitencjarna, a każdy podopieczny ośrodka ma prawo wychodzić na świeże powietrze czy uczestniczyć w zajęciach prowadzonych poza budynkiem placówki.

Nadmienię, że do placówki trafiają czasem wychowankowie, którzy krótkotrwale przebywali w przeszłości w innych ośrodkach i tam również podejmowali ucieczki. Nadto o oddaleniach wychowanków decydują też powody osobiste (co znajduje odzwierciedlenie w raporcie KMPT), nie jest to zatem związane z nieodpowiednim nadzorem pedagogicznym. Osoby sprawujące opiekę nad wychowankami nie mają natomiast żadnych podstaw prawnych, aby próbować zatrzymać uciekającego wychowanka, wdrażają zatem procedurę związaną ze zgłoszeniem ucieczki.

Wnoszę zatem o wystosowanie przez Rzecznika Praw Obywatelskich stosownego zapytania do KPP w Mogilnie w omówionej powyżej sprawie.

Informuję, że w regulaminie wewnętrznym placówki brak zapisu o karaniu w formie zakazu wychodzenia na powietrze.

5. Oddziaływania terapeutyczne

W ostatnim czasie pracownicy pedagogiczni uczestniczyli w szkoleniu, którego celem było usystematyzowanie wiadomości na temat opracowania indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego dla wychowanka. W roku szkolnym 2019/2020 planuje się zwołanie zespołu ds.

udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej wychowankom, który szczegółowo przeanalizuje sytuację każdego wychowanka, skupiając się na konkretnych potrzebach oraz wykorzysta wypracowane w trakcie warsztatów metody i cele.

Zgodnie z zaleceniem KMPT zostaną uszczegółowione indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne dla każdego wychowanka.

6. Prawo do kontaktu ze światem zewnętrznym

Każdy podopieczny placówki ma możliwość kontaktu ze światem zewnętrznym za pomocą wysyłania na koszt placówki korespondencji listowej, może także wykonywać rozmowy ze swojego telefonu w określonych dniach. Na określonych w regulaminie zasadach wychowankowie mogą dzwonić także do rodziny lub osób spoza rodziny na koszt ośrodka. Poza tym do nieletniego bez żadnych ograniczeń (co do osoby) można dzwonić codziennie. Aby ułatwić ten kontakt, dyrektor placówki zakupił dodatkowe telefony komórkowe, zatem każda grupa wychowawcza ma przydzielony swój telefon. Korzystający z telefonów komórkowych rozmawiają bez obecności osób trzecich.

Wychowanka w placówce mogą odwiedzać rodzice, prawni opiekunowie lub osoby spoza placówki, co znajduje odzwierciedlenie w regulaminie wewnętrznym placówki i w żaden sposób nie ogranicza się tych kontaktów. Istnieje także możliwość wyjścia chłopców z odwiedzającymi poza teren ośrodka, a nawet, na najwyższym stopniu resocjalizacyjnym, samodzielnie wyjście nieletniego poza teren placówki.

Zgodnie z zaleceniem KMPT wychowankom nadal będzie się umożliwiał prowadzenie rozmów telefonicznych bez udziału osób trzecich.

7. Personel

W raporcie KMPT widnieje zapis, aby poszerzyć ofertę szkoleniową dla pracowników o tematykę dotyczącą stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz udzielania pierwszej pomocy. W związku z tym informuję, że osoby wizytujące (na własną prośbę) otrzymały od dyrektora placówki wykaz szkoleń czy warsztatów dla nauczycieli i wychowawców, które odbyły się tylko w roku szkolnym 2018/2019. W poprzednich latach szkolnych w ramach doskonalenia zawodowego nauczycieli odbyły się warsztaty, szkolenia czy konferencje z następujących zagadnień:

- Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki – diagnoza, budowa, aspekty praktyczne; Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły;
- Dialog motywujący w pracy z uczniem;
- Nauczyciel jako mediator w rozwiązywaniu sytuacji trudnych i konfliktowych;
- Rodzina w procesie resocjalizacji;
- Zmiany w przepisach prawa oświatowego;
- Wybrane techniki interwencji w pracy z wychowankiem;
- Rozpoznawanie oraz szkodliwość stosowania substancji psychoaktywnych;
- Kilkanaście sposobów na motywację ucznia, czyli jak motywować niezmotywowanych;
- Kształcenie i ocenianie uczniów o obniżonych wymaganiach edukacyjnych (ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi);
- Innowacje pedagogiczne w pracy nauczyciela i wychowawcy;
- Reforma oświaty – skutki kadrowe dla dyrektorów, nauczycieli i pracowników niepedagogicznych;
- Bezpieczna szkoła, bezpieczna przyszłość;
- Ochrona przeciwpożarowa;
- Tworzenie IPET dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego;
- Dopalacze – nowe zagrożenie na rynku substancji psychoaktywnych;
- Agresja – co robić?

Jednocześnie informuję, że wskazane w raporcie KMPT szkolenie dotyczące stosowania środków przymusu bezpośredniego odbyło się w poprzednim roku szkolnym. Prowadzone było przez funkcjonariusza KP w Strzelnie, zawierało także elementy samoobrony.

Co do szkolenia dotyczącego udzielania pierwszej pomocy informuję, że wszyscy pracownicy placówki (zarówno pedagogiczni, jak i niepedagogiczni) są przeszkoleni w podanym wyżej zakresie i posiadają aktualne zaświadczenia (zgodnie z § 1 ust. 9 rozporządzenia MEN z dnia 31 października 2018 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach). Osobom wizytującym podałam stan osób, które w roku szkolnym 2018/2019 przechodziły szkolenie okresowe w związku z tym, że skończył się termin poprzedniego szkolenia.

Zgodnie z zaleceniem KMPT pracownicy placówki zostali zapoznani z Protokołem Stambulskim podczas posiedzenia Rady Pedagogicznej dnia 30. 08. 2019 r.

8. Warunki bytowe

Dyrektor placówki podjął starania, aby wyodrębnić osobne pomieszczenie do pracy pielęgniarki szkolnej. Jednocześnie informuję, że pomieszczenie, w którym dotychczas pracowała pielęgniarka, gwarantowało prawo wychowanków do prywatności. Pielęgniarka przyjmowała wychowanków w godzinach porannych w wyznaczonych dniach w pomieszczeniu usytuowanym w internacie placówki, w którym w tym czasie nikt inny nie przebywał (wychowankowie znajdowali się na zajęciach lekcyjnych w innej kondygnacji budynku, a dyżur wychowawczy w internacie rozpoczynał się dopiero o godzinie 13.00).

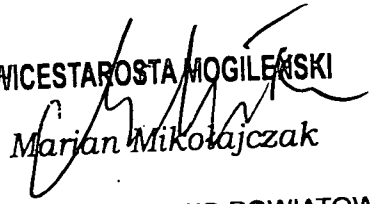
Sukcesywnie (w miarę posiadanych środków finansowych) pokoje wychowanków są doposażane, remontowane. Tylko w poprzednim roku szkolnym zostały wymienione wszystkie drzwi wejściowe do pokoi sypialnych wychowanków, pokoju psychologa i pedagoga oraz świetlicy i sanitariatów. Nadto we wszystkich pokojach nieletnich założono nowe panele podłogowe oraz wymieniono oświetlenie. Doposażono pokoje w zegary oraz tablice korkowe, wszystkie też zostały wymalowane. W roku szkolnym 2018/2019 została wymieniona część łóżek, zakupiono także nowe materace do tych łóżek. W roku szkolnym 2019/2020 planuje się dalszą wymianę łóżek i materaców, doposażenie pokoi w stoliki i krzesła, a także wymianę zniszczonych szafek nocnych. Dodam, że wychowankowie czynią wiele zniszczeń mienia placówki, nie dbają o, nie w należyty sposób, nie mają wykształconego poczucia poszanowania jakiejś własności. Środki finansowe natomiast nie pozwalają na to, aby z dużą częstotliwością wymieniać meble w pokojach czy inne używane przez nieletnich sprzęty.

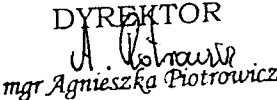
Pojawiające się wulgarne napisy na ścianach czy w toaletach są usuwane na bieżąco podczas codziennych dyżurów porządkowych.

Jednocześnie informuję, że w najbliższym czasie nie planuję demontażu krat w oknach. Zostały one zamontowane wiele lat wcześniej ze względu na bezpieczeństwo wychowanków. Nieletni podejmowali w przeszłości wiele ryzykownych działań, które mogły spowodować trwałe uszkodzenia na zdrowiu (np. oddalali się z placówki, wyskakując przez okno, doznawali poważnych złamań kończyn).

Wszystkie zmiany w regulaminie wewnętrznym placówki, o których mowa w niniejszym piśmie, zostały przyjęte uchwałą podczas posiedzenia Rady Pedagogicznej dnia 30. 08. 2019 r.

Jednocześnie informuję, że organ prowadzący placówkę został zapoznany z odpowiedzią dyrektora ośrodka w związku z otrzymanym raportem KMPT. Starostwo Powiatowe w Mogilnie pozytywnie ocenia pracę Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Strzelnie i na bieżąco jest informowane o wszelkich sytuacjach wymagających poprawy funkcjonowania placówki. Jednocześnie jest zgodne z wyjaśnieniami dyrektora ośrodka zawartymi w niniejszym piśmie skierowanym do Rzecznika Prawa Obywatelskich.

WICESTAROSTA MOGILEŃSKI

Marian Mikołajczak
STAROSTWO POWIATOWE
w MOGILNIE
ul. Narutowicza 1
88-300 Mogilno

Z wyrazami szacunku
DYREKTOR

mgr Agnieszka Piotrowicz

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy
dla Chłopców im. św. Jana Bosko
ul. Kościuszki 15. 88-320 Strzelno
tel./fax 52 31 89 571
NIP 557-15-14-172. REGON 091310221

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 11. 10. 2019

Krajowy Mechanizm Prewencji

KMP.573.6.2019.KK

Pani
Agnieszka Piotrowicz
Dyrektor Młodzieżowego
Ośrodka Wychowawczego

ul. Kościuszki 15
88-320 Strzelno

Uprzejmie dziękuję za pismo z dnia 10 września 2019 r. (l. dz. 2011/19), w którym ustosunkowała się Pani do zaleceń wydanych w następstwie wizytacji podległej Pani placówki. W związku z wyrażonymi w piśmie wątpliwościami co do ustaleń poczynionych przez delegację KMPT, pragnę wyjaśnić co następuje.

Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur w swoich raportach nie wskazuje co do zasady, które informacje zostały pozyskane od pracowników, a które od wychowanków wizytowanych placówek. Opisując problem zdiagnozowany przez wizytujących w danej placówce, posługują się oni sformułowaniami „jak wynika z uzyskanych informacji”, „z ustaleń wynika”. Członkowie Mechanizmu weryfikując problem prowadzą rozmowy z nieletnimi, z pracownikami oraz analizują niezbędną dokumentację. Realizacja wszystkich czynności może dać pełny obraz badanego zagadnienia. Zaznaczyć należy, że podczas rozmów przedstawiciele KMPT z wybranymi wychowankami oraz pracownikami podległej Pani Dyrektor placówki (podobnie jak w innych wizytowanych miejscach) zostały spełnione dwie naczelną zasady takich konwersacji – brak obecności osób postronnych oraz swoboda wypowiedzi rozumiana jako brak jakiegokolwiek ukierunkowywania rozmówców na osiągnięcie konkretnego rezultatu rozmowy, jak również sugerowania odpowiedzi możliwych do udzielenia na zadawane pytania. W trakcie tych rozmów niektórzy rozmówcy opisali sytuacje na które, w ocenie przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur, należało zwrócić szczególną uwagę w raporcie.

KMPT podkreśla także, że stosownie do art. 21 ust. 1 Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku dnia 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192, dalej jako: OPCAT), żadna osoba (np. nieletni, pracownik placówki, członek rodziny, inna osoba) lub organizacja, która przekazała KMPT informację, nie może ponieść jakiejkolwiek sankcji lub uszczerbku z tego tytułu, niezależnie czy udzieliła informacji prawdziwej, czy fałszywej. Wskazany przepis OPCAT stanowi bowiem, że żadna władza lub funkcjonariusz nie nakaże, nie zastosuje, nie pozwoli ani nie dopuści do stosowania jakiejkolwiek sankcji przeciwko jakiejkolwiek osobie lub organizacji, za przekazanie krajowemu mechanizmowi prewencji jakiejkolwiek informacji, prawdziwej bądź fałszywej, i żadna taka osoba lub organizacja nie poniesie żadnego uszczerbku w jakikolwiek inny sposób.

Powyższy zakaz został także ujęty w raporcie powizytacyjnym.

Ponadto, zaznaczyć należy, że w charakterystyce placówki zostało wskazane, że Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Strzelnie jest oświatową placówką opiekuńczo – wychowawczą typu resocjalizacyjnego dla chłopców w wieku do 18 lat niedostosowanych społecznie. Członkowie Mechanizmu mają wiedzę oraz świadomość, co do problemów z jakimi boryka się umieszczona w tego typu placówkach młodzież. W raporcie zostało ponadto wskazane, że ośrodku przebywają także wychowankowie z zaburzeniami psychicznymi. Działanie takie podyktowane było potrzebą podkreślenia szczególnych potrzeb takich osób w zakresie ich traktowania, polegających na właściwej identyfikacji deficytów takich osób oraz oparty o nią dobór właściwych metod oddziaływania.

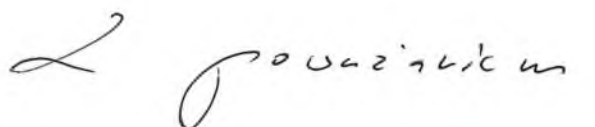

Odnosząc się do kwestii różnicy pomiędzy wskazanymi mocnymi stronami w raporcie oraz tymi przedstawionymi podczas podsumowania wizytacji, należy podkreślić, że podsumowania wizytacji przeprowadzane w placówkach mają zawsze charakter wstępny, o czym każdorazowo informujemy w ich trakcie władze wizytowanych miejsc. Ewentualne różnice, które mogą pojawić się między wnioskami przekazanymi podczas podsumowania a tymi zawartymi w raporcie, wynikają z konieczności przeanalizowania po powrocie do biura dodatkowych materiałów zgromadzonych w trakcie wizytacji oraz przeprowadzenia pogłębionej dyskusji na temat placówki toczącej się nierzadko pomiędzy wszystkimi pracownikami KMPT.

Ponadto, zaznaczyć należy, że wskazane przez Panią Dyrektor w piśmie rozwiązania dotyczące: działalności wielu kół zainteresowań, prowadzenia strony internetowej, szkolenia kierowcy zatrudnionego w placówce z procedur dotyczących przewożenia nieletnich oraz zasad bezpieczeństwa, zasługują na aprobatę, jednakże nie odbiegają na tyle od normy i nie są na tyle

niepowtarzalne, aby można byłoby je uznać za dobrą praktykę. Niemniej jednak, KMPT wyraża zadowolenie z każdego rozwiązania przyczyniającego się do poprawy warunków detencji osób nieletnich. KMPT przypomina także, że Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy ma obowiązek zapewnić wychowankowi dostęp do odpowiedniej opieki medycznej oraz kontakt ze światem zewnętrznym.

Ustosunkowując się do Pani prośby przedstawionej w pkt 4 odpowiedzi, dotyczącej wystosowania przez Rzecznika Praw Obywatelskich stosownego zapytania do KPP w Mogilnie, pragnę zauważyć, że takie działanie nie jest niezbędne do zmiany praktyki w zakresie postępowania z wychowankami po uciezkach. Bez wątplenia znalezienie właściwego balansu pomiędzy zagwarantowaniem podopiecznym kontaktu ze światem zewnętrznym a zapewnieniem im bezpieczeństwa, nie jest zadaniem łatwym. Realizując zalecenie KMPT wydane w tym zakresie, może Pani skorzystać z argumentacji dotyczącej tej kwestii zawartej w raporcie jeśli spotka się Pani z zarzutami Policji dotyczącymi niedopełnienia obowiązku nadzoru nad wychowankami.

Na zakończenie pragnę podkreślić, że KMPT wyraża zadowolenie z realizacji zaleceń wydanych w związku z wizytacją. Z pewnością przyczynią się one do poprawy sytuacji osób przebywających w placówce, a także do warunków pracy personelu.

Klaudia Kamińska
Radca